

Önay Sözer

1966
Umut Yılı

Önay Sözer'in günlüğünden seçmeler

8 Ocak

St. ile Kulüp Kartiye'de birlikte olduğumuz gece, ona karşı ilk kez duyduğum sorumluluk duygusu... İyileşiyor muyum, iyileşecek miyim? Doğrusu şu ki St. ile ben gelişen bir süreç içindeyiz. Nereye varırız, bilmiyorum.

Ona şunu sormak isterdim, yanıtlayana kadar: Hâlâ bir şansım var mı? Yaşayacak mıyım?

23 Pazar

Dün gece Doktor Zuhâl'in söylediğini biraz değiştirerek yazıyorum buraya: "Hayatlarında doğru dürüst bir şey yaşamamış olanlar, yalnız onlar umut ederler."

Nevrozumun dünya ile karşılaştığı bir dönemi yaşıyorum (oysa önceleri tam da nevrozum yüzünden dünyaya

bakamazdım). Kökleri belki de çocukluğumda olan bir çatışkındaki çatışan şeyler, sanki birbirlerini yeniden buldular, uzlaşmasalar bile birbirlerini tanıdılar, oyalanıyorlar henüz orada, birbirlerine doğru salınıyorlar. Örneğin dünkü danslı çay bir cehennemdi. Gündüzün yanan kırmızı ışıklar, orkestranın arkasındaki İspanyol figürlerinin asılı olduğu mavi perde ve oradakiler. Ne korkunç bir şey, istemek fakat henüz erişememek. Tutku duyarak sarılmayı beklediğin vücuda sarılmışsın, fakat o buz gibi. Hayır, çok sıcaktı dans edilen yer ve ellerimde kayıyordu onun vücutu, terliyordu. Dediğim gibi, eksiksiz bir cehennem, fakat buzdan.

Bu haliyle bile yakındım ona (yoksa tam da bu halinden ötürü mü?). Vücuduna sahip olamadığı, boş boş kendini bıraktığı o anda bile. Biraz acıyarak, kendimi neredeyse ondan sorumlu duyarak.

30 Ocak

Nedir istediğim? Ancak St.'nin bana verebileceği bir şey. Kendime olan engellerimin onun önünde yıkıldığını görüyorum. Örneğin kendimi onunla aynılaştırmam, "o" olmak istemem. Boşunaydı bu, çünkü belki de asıl nevrozum buradaydı. İstedğim şeye sahip olarak değil, "o" olduğumu hayal ederek her şeyi önceden bitirmem. Şimdi ise içine girdiğim kendimle barışık ruh haliyle bakabiliyor ve kendimi anlayabiliyorum.

"Olanaksız." Öyle bir şey ki ne onunla ne de onsuz yaşanabiliyor.

Artık başka erdemler arıyorum ve buluyorum kendime: Duygularımı hüznünlü bir uzaklıktan yeniden yaşayış...

Eğer istersem...

Ancak St. ile yalnızlığımdan kurtulabiliyorum.

5 Cumartesi

Thomas Wolfe, öykülerinde insan karakterlerini bitirerek anlatıyor. Oysa benim aradığım tam tersi, yani bitirmemek. (Karakterler sonlu bir biçimde de olsa değişmeli ve gelişmeli, bir aşamadan ötekine geçmeli. Hatta birbirlerine geçişleri olmalı. Karakter bir sır durum olarak kalmalı. Geçişler, kendilerini ne şu ne de bu tam geçişler anlatılmalı (Dostoyevski, ama aynı zamanda Tolstoy).

25 Şubat

Uludağ'da o gece. Tabii, olay dışarıdan bakılınca bir skandal olarak görünüyor. Ama bugüne kadar üzerine hiçbir şey yazamamış olmam, etkisinden kurtulamadığımı gösteriyor. İçimdeki neden, ilkin "yabancı olduk şimdi..." şarkısını banalitesine sığınarak bir ipucu aramak (hem St.'nin, hem benim). Sonra gece yarısında karşılık bulamayan isteğimin kendine ille de bir anlatım aramasındaki sahtelik. Aşk tokadı neyi kanıtlamış oldu? Aynı sahtelik, beni kayak evini terk etme ve kar altında kurtlara teslim olma isteğimin oluşmasına neden olduğu anda yeterince ilgi çekmiş oldu. Hepsi bu.

Bugün ilk kez olaya yeniden bakabilecek haldeydim. Onun narsisizmiyle büyülenmiş olabilir miyim? Bu nedenle mi "o" olmak istiyor, kendimi onunla özdeşleştiriyorum? Ama o da beni buna kışkırtmadı mı? Sonra, özellikle olay büyüyünce bu ve benzeri her şeyi yadsımaya kalkıştı.

Skandal korkusu? Ama ilk önce gereksinimi?

Dağdan döndükten sonra onun beni arayacağını sandım, fakat hâlâ aramadı.

Yarın çalışmaya başlamalıyım.

26 Şubat

Yazı yazamıyorum.

Bitirilme duygusu. Bitmişim ben. Yapacak hiçbir şeyim kalmamış gibi. Beni arasa bile ne fark edecek? Ben sona geldim.

İki yanım var benim; biri mantık, öbürü tutku. İşin garibi şu ki, tutkumu mantığımla yürürlüğe koyuyorum. Bunlar Uludağ'daki olayda korkunç bir biçimde örtüştüler. Kendimi bir defada mantığımla tutkuma yargıladım sanki. Öyle ki şimdi işlevsiz kaldı bu iki yan: Boş boş sallıyorlar karşı karşıya.

Tanrım, gelen günler ne gösterecek?

28 Şubat

Hâlâ bir şey saklıyorum kendimden. Ne, bilmiyorum. O ortaya çıktığı zaman ya çok kötü olacağım ya da başka bir şey... Zihnimde bir ağırlık, nedir anlayamıyorum.

Kendimi öldürme sahnesini kafamda kurdum, fakat her şeyin bir oyun olduğu bilinci baskın çıktı, ciddiye alınan tehlikeli bir oyun.

İlkin: Bu işte korkunç bir çelişme var. Tehlikeli oyuna ben başlıyorum, St.'den önce. Ama o başlangıçtan beri aramızdaki her şeyi bir oyun olarak görüyor.

Ama oyun sonunda ciddileşiyor, ben artık oynayamıyorum. Ölmek istiyorum.

Gerçekten istedim ölmeyi, hep istedim dağda ölmeyi, güzel göründü bana ölüm.

3 Mart

St. beynimde bir delilik gibi kıpırdıyor.

12 Mart

Haklıydım ben. Yanlış kadınlarla ilişkiler kurdum. Pişman değilim, çünkü haklıydım. Yanlış kadınlar seçmekte değil şüphesiz, ama bu ilişkilerimde.

Bütün çelişkilerimi yazacaktım, yazamadım.

Orgazmımın yaklaştığını T'yi kollarımda daha çok sıkarak, hareketlerimi sertleştirerek haber vermeye çalışıyorum. Bu davranışta sembolik bir yan var. Daha doğrusu sembolle olgu birbirinden ayırt edilemez hale geliyor. Onun orgazmını sağlamak ya da çabuklaştırmak için ilkin ben orgazm oluyor ve bunu ona belli ediyorum. Ama bu yine de "sembolik" bir anlatım.

Dünyanın gerçeği ile karşılaşmanın en iyi yolu, insanın kendi çılgınlığını sonuna kadar yaşamasıdır. Serbest davran, yaklaşıyorsun dünyaya. Çünkü bu dünyadan ayrı değilsin.

Olanaksız sonuna kadar yaşanmalıdır.

13 Mart

St. ile müthiş bir önceden yaşama telaş ve heyecanı içindeydik. Sonra her şeyi böyle önceden tükettik.

T dedi ki: "Bu benim için çok önemli, birlikte geldik. Demek ki seni seviyorum." Yapılabilecek tek doğru şey, elde etmek istediğin kadarını bulman ve onu elde etmen.

19 Mart

Oyun, bundan başka bir şey yok. İnsan gerçekliğe ancak oyun ile yaklaşıyor.

21 Mart

Ölüme çok yakındım. Neden vazgeçtim? İntihardan önceki yalnızlığım ürküttü beni. İnsanlara muhtacım.

2 Nisan

Uludağ... Dağa çıkarken ilkin yamaçlarda uzayan seyrek çam ağaçları, beyaz kar kitle ve parçalarının arasından gözükten kahverengiler. Bakışın onlar üzerinden geçişi okşama duygusu veriyor. Yükselirken, boyları uzayan çam ağaçlarının iğne yaprakları üzerinde ince ince biçimlenen karlar. İncelik ve şiddet aynı zamanda. Yeşil ve ağaç kovuklarının rengi, karla döğülmüş. Biteviye ağaçların arasından gözükten kar altında bir meydancık, kesilmiş ağaç gövdeleri karlarla kaplı. Bir düşün başlangıcı. Sis dağılıyor.

Önce kar ince ince başlıyor, arkasından kocaman bulutlar geliyor. Boğuncun gelişi gibi, ama dışarıda. Başı bulutlu doruğa bakıldığı zaman aynı şey. Basınç, dağ, gökyüzünü olmayacak bir biçimde toprağa yaklaştırıyor; ...içine girmeden de aynı duygu. Pus ya da bir duman, bizi gördüklerimizden uzaklaştırıyor; bir kulübe, kaygıtın ipleri, kayak yapan gölgelerin pus içinde dağılışı. Saat 5'te tepeye çıktım. Sarhoştum. Bir denge kurmaya çalıştım. Çocukluğumu ve çocukluğumda olamayan bir şeyi düşündüm: İç egemenliğimi.

İnsan, Tanrı'yla aynı denklemin içinde yer almak zorundadır. İnsan, kendisi Tanrı olmasa da Tanrı'nın gözlerine sahip olmalıdır. O zaman, varlığı bütün bitmemişliğiyle görecektir. Tanrı'nın eksiksizliği karşısında, insan bitmemişliği savunmalıdır. İnsan kendi sınırı ile sınırsızlık arasındadır. Buna yaşamak diyoruz.

Ne garip, herhangi bir şey ölüme eşit.

Ölümden dönen nasıl yaşamalı? (Kendi önemsizliğine uygun olarak.)

Güçlkle.

Az önce korkunç haber geldi: Bir otomobil kazasında anneannem ve kuzenim Ayhan ölmüşler.

Yazgıya karşı duyduğum öfkeden ağlıyorum.

Ailemde bana en yakın olan insandı Ayhan. Ben ölmedim, niçin o öldü?

"Alinyazısı" diyorlar. Ama kimse inanmıyor. İnani-

lacak bir şey değil de ondan. Var olanları var olmamaya aktarmanın, onları var olmamışlar gibi düşünmenin bir biçimi. Yazı yazmak, bu günlüğü tutmak gibi tıpkı.

Var olmama istenci.

Ayhan için ve daha başkaları için yazacağım.

3 Nisan

Hâlâ umut varmış gibi davranmak. İşte büyük yanılğı.

6 Nisan

Ayhan'la ilgili duyduğum boğunç.

Pazartesi ne karışık bir gündü. Cenazeyi karşılamak için Taksim'de kaldım. Hakkı'ya girdim not almak için. İki konyak içtim. Ömer Uluç geldi. Birkaç yere telefon ederek geliş saatimi öğrenmeye çalıştım. Ömer "Kulis'e gidelim" dedi. Kulis'te bir konyak daha içtim. 9'da ayrıldım. Şişli Camii'nin buzhanesine gittim. Kapıyı kimse açmadı. Telefon etmek için Osmanbey'e döndüm. Halûk Durukal'a, sonra Şişli Camii'ne telefon. Arada St.'ye telefon... Uludağ'dan beri ilk konuşmamız. St. onu aramamı istedi. "Şimdi neredesin?" dedi. "Berbat bir gün, sonra anlatırım." dedim. Camiye döndüm. 11.15'e kadar bekledim. Cenaze gelmedi. Yağmur altında çıkıp dolaştım. Kulüp As'a gittim. Ruhi Su, Sencer Divitçi, Ali Dilber ve karısı, Serpil, Fikret Hakan ve bir konyak daha. Yeniden camiye dönüş. 2.30'a kadar bekledim. Eve döndüğümde gece miydi, gündüz müydü, bilmiyorum.

Buzlukta, sevdiğim bu iki insanın cesetlerine de, sevgiyle yaklaşabilirim sanıyordum, ama onları görünce yavaş yavaş bulantı ve korku başladı. Her şey bitmiş.

24 Nisan

Deneyim ve yeni yaşantı ardında koşarak insanlığını yitiriyorsun. Yaşamdan gerçekten büyük hiçbir şey elde edemiyorsun. St. olayında sonuna kadar gittin mi? Hem evet, hem hayır, sondan ne anladığına bağlı. Bu kısa kısa ilişkilerden bıkmaya başladın. B.'ye bile bugün yazdığın mektubu yarım bıraktın.

Artık maymunluğun elverir, ileriye adım at!